

**Almanya Meclisinin
Dilekçe Komisyonu
Platz der Republik 1**

11011 Berlin

Göçmenlerin, kültürel hassasiyette olan, ana dilde psikoterapik tedavisi için dilekçe

Dilekçe komisyonu Almanya meclisine, göç ülkesi olan Almanya'da ana dilde psikoterapinin sosyal hizmet olarak, özellikle hastalık sigortası sisteminde mecburi/normal hizmet olarak sunulması ve kültürel hassasiyette olan (cinsiyet hassasiyetli, ana dil konuşan vb.) psikoterapistlerin görevlendirilmesi için sosyal kanunda bu hususta değişiklik yapılması gerektiğini tavsiye etmelidir.

Talepler:

1. Yetişkinler, genç ve çocuklar için kültürel hassasiyetli psikoterapinin (cinsiyet hassasiyetli, ana dil vb.) sağlık işleri yardım kataloğuna dahil edilmesi
2. Hızlandırılmış bir şekilde, gelinen ülkede yapılmış üniversite ve mesleki eğitimin ve mesleki alanda yapılmış olan tecrübelerin tanınması için, „yurt dışında yapılmış olan mesleki ehliyetler ve mesleki diplomaların iyileştirilmesi ve tanınmasındaki yönerge noktalarının“ uygulamaya geçmesi için strüktürel şartların oluşturulması. Gerektiği taktirde mesleki uygulama izni alabilmek için mesleki uyum eğitimi imkanı
3. Ana dilde psikoterapist ihtiyacı olan hastaların ihtiyacını karşılayabilmek için, ana dilde tedavi yapan psikoterapistler için muayenehane açma müsadese kontenjanının yürürlüğe girmesi
4. Kültürel hassasiyette olan, ana dilde psikoterapistin olmaması durumunda, dil iletişimini sağlayacak, özel eğitimli, bu konuda uzman, uygun bir tercümanın sigortalı şahısa – resmi/yasal tedavi görevi olarak-sunulabilmesi ve bu hizmetin finans edilebilmesi için, hastalık sigortasının bununla yükümlendirilmesi
5. Buna eşlik olarak, bilimsel, güvenilir bilgilerin alınabilmesi için yukardaki taleplere ilaveten aşağıdaki noktalarda bilimsel projelerin açılması
  - Göçmenlerde ruh sağlığı ve bunların tedavisi
  - Almanya'da yaşayan psikoterapistlerin sayısı , ehliyeti ve geldikleri ülke

-kültürel hassasiyetli psikoterapinin eksikliğinin göçmenlerin ruhsal sağlığına etkilerinin neler olduğu

Gerekçe

Değişik eyaletlerde, psikoterapi alanlarındaki uzmanlar, Almanya'da göçmenlerin, 2002¹ yılının on iki Sonnenberger yönergesine göre, kalitatif psikoterapi ile verilmesi gereken kafi derecede yardımın garanti edilemeyeceğini tesbit etmişlerdir. Özellikle sosyal ve ekonomik olarak mağdur olan göçmen çocuklar ve yetişkinler bu durumdan etkilenmektedirler. Kendilerine sunulabilecek yardım, kültürel ve cinsiyet hasasiyet açısından tamamiyle hitap etmeyen psikoterapidir (Berlin tarafından yapılan açıklamaya bakınız Göçmenlerin psikolojik ve psikoterapik tedavisindeki zor durum)². Aynı şekilde, şiddet yaşamış olan göçmenler de bu durumdan etkilenmektedirler. Özellikle bunlar için ana dilde ve bayan psikoterapist tarafından sunulan psikoterapi zorunludur. Ayrıca Almanya'da kaçak olarak kalan yada iltica davası devam eden göçmen geçmişli insanlara sunulabilecek „güvenceli“ psikoterapi bulunmamaktadır. 26.11.2007 tarihli Avrupa Birliđi raporuna göre Almanya'daki mevcut olan bu durum, geçerli olan Avrupa Birliđi haklarını çiğnemektedir! Avrupa Birliđi kanununa göre, bütün Avrupa Birliđi göçmen kabul eden ülkeleri- bununla birlikte Almanya devleti de- korunmaya muhtaç şahısları tedavi etmekle yükümlüdür ^{4 / 5}. Aynı zamanda, Avrupa Birliđi kanununa göre „korunmaya muhtaç insanlarla, „işkence yaşamış, tecavüze uğramış yada başka bir şekilde psikolojik ve fiziksel yada cinsel olarak şiddet yaşamış insanlar kastedilmektedir“ ^{3 / 6}

Arzın eksikliğinden dolayı uzun süren bekleme süreleri, daha doğrusu tedavi için yer olmadığından red edilmelerde söz konusu olmaktadır. (2 yıl yada daha uzun süreli beklemler pek nadir yaşanmamaktadır).

Uygun olmayan psikoterapik yardım, hastalığın kronikleşmesine sebebiyet verebilir. Bu durumda söz konusu olan sadece hastanın kendisi değil, bütün ailedir. Özellikle çocuklar önemli derecede sıkıntı çekmektedirler. Uygun şekilde tedavi sağlık sisteminde gereksiz masrafları ortadan kaldırabilir.

---

¹Machleidt, W . Die 12 Sonnenberger Leitlinien zur psychiatrisch-psychotherapeutischen Versorgung von Migrantinnen in Deutschland Der Nervenarzt 2002, 73 1208-1209 [und http //WWW.MIGRATION-BOELL.DE/web/integration/47_2105.asp](http://WWW.MIGRATION-BOELL.DE/web/integration/47_2105.asp)

² siehe Berliner Erklärung Zur Notlage bei der psychologischen und psychotherapeutischen Versorgung von Menschen mrt Migration*- und Fluchthintergrund,

http://www.berlin.de/imperia/md/content/batempelhofschoeneberg/abtgesstadtgm/ges/planleit/berliner_erklaerung_migration_pdf.pdf

EU Richtlinie zur »Festlegung von Mindestnormen für die Aufnahme von Flüchtlingen" 2003/9/EG Art. 20 ¹ 2003/9/EG vom 27 10 2003. Amtsblatt der Europäischen Kommission 2003 L 31 " 2004/83/EG vom 29 04 2004. Amtsblatt der Europäischen Kommission 2004 L 304

⁶ Thüringer Erklärung Sicherung der Rehabilitation von besonders schutzbedürftigen Flüchtlingen Baff, IPPNW, Bundesärztekammer, DTPPP DeGPT. Diakonie Pro Asyl etc.

http://www.baff-zentren.org/index.php?option=com_content&view=article&id=59:eu-richtlinien&catid=46:eu-richtlinien&itemid=66 und www.refugio-vs.de/downloads/files/32/_Baff_Thüringere_Erklärung.pdf

Almanya'da arz eksikliği ile birlikte aynı zamanda değişik ülkelerden gelen psikoterapistlerin arzıda mevcuttur. Bu psikoterapistler kültürel ve cinsiyet hassasiyetli ana dilde terapiyi yapabilecek durumdadırlar. Ama birçoğu değişik nedenlerden dolayı (Örnğ. Avrupa topluluğuna ait olmayan ülkelerden gelenlerde oldukça büyük engeller) kendi ülkelerinde bitirmiş oldukları meslek diplomasını tanıtma imkanı olmamaktadır ve mesleki uygulama iznini alamamaktadır. Ayrıca birçok mesleki uygulama iznini almış olan, göçmen geçmişli psikoterapistler, genelde var olan ruhsat alma sınırlamalarından dolayı yıllarca muayenehane açma müsaadesi alamamaktadırlar. Ayrıcalıklı, özel ehliyetlerine rağmen ana dil konuşan psikoterapistler (sözde) gereğinden daha fazla arzın bulunması nedeniyle müsaade alamamaktadırlar. Bunların hepsi, Almanya'da oldukça büyük derecede ana dil konuşan psikoterapi tedavi ihtiyacına sebebiyet vermektedir.

Acil bir şekilde, bilimsel araştırmalar vasıtasıyla tam olarak Almanya'da kültürel ve cinsiyet hassasiyetli aynı zamanda ana dilde psikoterapi ihtiyacı, ayrıca Almanya'da yaşayan Psikoterapistlerin sayısı, ehliyeti ve geldikleri ülke tespit edilmelidir.. Ama bu araştırma aynı zamanda gelişen aktüel faaliyet planının gecikmesine sebebiyet vermemelidir.

Kanuni olarak bakış:

Avrupa göç politikası, alman göçmen olarak yerleşme yasası ve enterkültürel açılma politikası, alman sağlık işlerinde Almanya'da yasal olarak düzenlenmiş bir göçün çerçevesini oluşturmaya rağmen, federal sosyal mahkeme tarafından dili (yeterli) konuşamayan göçmenin sağlık sigortası tarafından verilmesi gereken hizmet hakkı, resmi ve mahkeme dili Almanya'da almanca denilerek konu bitirilmiştir. Sosyal yasaya göre resmi dil sadece idari işler için önemli olup, hasta ve terapist ilişkisi için önemli olmadığından, bu sebeplendirme ikna edici değildir. Ve bu bağlamda federal sosyal mahkemenin ileri sürdüğü gerekçe, dil ehliyeti tedavinin yan meselesidir, demekle psikoterapide iletişimi hiçe saymaktadır. Psikoterapide, iletişim yan mesele değil, bilakis temel şarttır ve bununla birlikte tedavinin asıl meselesidir. Bu bakımdan almanca dilinde yapılan terapi, aylık aidatını ödeyen, almanca dilini az yada hiç konuşamayan sigortalının var olan hakkını karşılamamaktadır. Bilimsel tespitlerin sonucunda kültür ve cinsiyet hassasiyetli, ana dilde psikoterapinin ne kadar önemli olduğu tespit edilmiştir ve bu insanların da böyle bir hizmete hakkı vardır.

Federal sosyal mahkemenin ileri sürdüğü sebebe göre, psikoterapi tedavisinin ana dilde yapılması genel olarak her durum için anlamlı değildir, çünkü çok sayıda göç etmiş olan insanlar Almanya'da kültürel ve dil olarak entegre olmuştur. Özellikle aşağıdaki insan gruplarında yabancı dil ehliyeti çok sık olarak büyük anlamda sınırlıdır. Bu da almanca dilinde psikoterapiyi imkansız hale getirmektedir:

- yaşlı göçmenler, geçmişde dil kursu yapmamış olup, şu anda 60 yaşın üzerinde olanlar,

- Kısa süreden beri Almanya'da olup, dili henüz konuşamayan hastalar,
- Depresyon, psikoz, bağımlılık, bunama hastalığı, travmayı takibeden rahatsızlıklar gibi, klinik alanından bilinen hastalıklara sahip olan hastalar.

En son olarak adlandırılmış olan, ruhi bir rahatsızlığı olan insanlarda asıl semptom, konsantrasyon ve kognitif verimliliğin zedelenmiş olmasıdır. Bu yüzden de, konsantrasyon ve kognitif kaybı olan psikoterapi hastalarında, tıbbi tedavinin kendi ana dillerinde gerçekleşmesi çok önemlidir

Yabancı dilde psikoterapi ihtiyacı, bir yetki yada özel ihtiyaç müzadesi hakkını sebeplendirebilir mi sorusuna hatta az da olsa olumlu örnekler var. Ama ağırlıklı olarak mahkeme böyle bir talebi red etmiş. Bu konuda federal sosyal mahkemenin vermiş olduğu bir çok karar var ve düzünelerce alt mahkeme hükümleri.

Bielefeld üniversitesinden bayan Prof Dr Ulrike Davy, 2008⁷ yılındaki federal sosyal mahkemesinin bir psikoterapistin yetkisi üzerine vermiş olduğu karardaki itirazları eleştirici bir şekilde incelemiştir. Sonuç olarak, federal sosyal mahkemesinin ana dilde terapi yapma yetkisine karşı göstermiş olduğu sebeplerden hiçbirisinin ikna edici olmadığını tespit etmiştir. Bu bakımdan sonuç olarak: „Federal sosyal mahkemesinin mevcut kararına göre, hastalık sigortası yasasında, almanca bilgisinin azlığı hizmet veren sigorta için bir anlam ifade etmemektedir. Bu konuda ama ikna edici tekliflerde bulunulmamış. Karşılaştırma sosyal kanunun 2. paragrafı, 1. maddesine göre yapılmış- karar kılıcı ölçek budur – Soru hala cevapsız.“⁸

Bu dilekçenin amacı, göçmenler için, yeterli kültürel ve cinsel hassasiyetli ve aynı zamanda ana dilde psikoterapik tedaviye ulaşabilmek, daha doğrusu bu sürecin gerçekleşmesini hızlandırmak.

⁷ 6 Senats des BSG vom 6.2.08 - B 6 KA 40/06 F

⁸ „Erforderlichkeit ausländischer Sprachkenntnisse eines Psychotherapeuten für eine Ermächtigung - Gewährleistung der Verständigung im nichtdeutscher Muttersprache als Leistung der GKV, in Die Sozialgerichtsbarkeit 2009, 296-298